

Προσωρινο αιμαγκιο στην καταγιδα

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΥ*

Ενας πρώτος κύκλος έκλεισε για την Ελλάδα με τη σημαντική απόφαση της συνόδου κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 21 Ιουλίου. Από το 2010 ως τον Ιούλιο 2011 κυριάρχησε η αγωνία για το αν η χώρα θα καταφέρει να σταθεί όρθια ή θα καταντήσει απόβλητη, χρεοκοπημένη, κατεστραμμένη. Η αναζήτηση αναλογιών με την πτωχευμένη Αργεντινή του 2001 ήταν καθημερινή ενασχόληση του διεθνούς Τύπου.

Επί ενάμιση χρόνο η Ελλάδα φλέρταρε με σενάρια οικονομικής καταστροφής. Πλήθος διεθνών αναλυτών προεξοφλούσαν χρεοκοπία και επιστροφή στη δραχμή. Πανικόβλητοι πολίτες τραβούσαν τις καταθέσεις τους. Σοβαροί επενδυτές δίσταζαν να δεσμεύσουν κεφάλαια. Επιχειρηματίες ρεμούλας, που έβγαλαν τα λεφτά τους έξω, ανυπομονούσαν να επιστρέψουν σε μια χρεοκοπημένη χώρα για να αγοράσουν κοψοχρονιά. Όλα αυτά μπήκαν στο περιθώριο την επομένη της 21ης Ιουλίου, που έφτιαξε μια ασπίδα σταθερότητας και προστασίας γύρω από την Ελλάδα. Πόσο καιρό θα κράτησει, εξαρτάται πια κυρίως από μας.

Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου πήρε την Ελλάδα από την τρικυμία και την ακούμπησε σε ήρεμο νερά. Αυτό δεν σημαίνει ούτε ότι η

καταιγίδα έπαψε να μαίνεται ούτε ότι η Ελλάδα δεν θα καταλήξει ξανά στο μέλλον να παλεύει με τα κύματα. Κερδίσαμε όμως ζωτικό χρόνο για να επισκευάσουμε το σαπισμένο σκαρί της οικονομίας και του κράτους μας. Με τη νέα χρηματοδότηση, το ψαλίδισμα μέρους του χρέους, τις εγγυήσεις για τις τράπεζες, την παράταση του χρόνου αποπληρωμής, το χαμηλό επιτόκιο, και το γενναίο μακροχρόνιο πρόγραμμα αναπτυξιακής στήριξης, η Ελλάδα θα έχει την πολυτέλεια να αγνοήσει οίκους και Κασσάνδρες, έχοντας εξασφαλισμένη χρηματοδότηση για τα επόμενα χρόνια. Μια ασφάλεια που απολαμβάνουν σε μικρότερο βαθμό Πορτογαλία και Ιρλανδία, και καθόλου Ισπανία και Ιταλία.

Η Ελλάδα πήγε στη διαπραγμάτευση της 21ης Ιουλίου περιμένοντας τα χειρότερα και επέστρεψε έχοντας αποσπάσει περισσότερα από όσα μπορούσε να ελπίζει. Οι εταίροι μας, και ιδίως η Γερμανία, που έχει υποστεί κυδαίες επιθέσεις από τα ελληνικά ΜΜΕ, επιστράτευσαν γενναία αλληλεγγύη προς την Ελλάδα, παρότι δεν έκαναν το επιπλέον βήμα να απλώσουν την ομπρέλα προστασίας στην Ισπανία και την Ιταλία. Βοήθησε και ο κίνδυνος κοινωνικής έκρηξης και η δημαγωγική ανευθυνότητα της αντι-

Η οικονομική καταιγίδα συνεχίζει να μαίνεται στην Ευρωζώνη. Η Ευρώπη, που έφτιαξε επιτέλους ένα πλαίσιο ασφάλειας για την Ελλάδα, δεν κατάφερε να κάνει το ίδιο για το σύνολο της ευρω-περιφέρειας.

πολίτευσης, που ωθεί τους Ευρωπαίους ηγέτες να στηρίζουν αφειδώς την κυβέρνηση Παπανδρέου. Βοήθησε και ο συνδυασμός δεινής οικονομικής κατάστασης, περιορισμένου κόστους διάσωσης, και φιλότιμης προσπάθειας νοικοκυρέματος. Βέβαια, η καταστροφική έκβαση δεν έχει αποκλειστεί για το μέλλον. Εάν όμως επέλθει, θα οφείλεται όχι πια σε ατύχημα ή απλή ολιγωρία, αλλά σε δική μας, βαριά, ασυγχώρητη αποτυχία. Ή στην (ελάχιστα πιθανή) επικράτηση μιας δυναμικής διάλυσης του ευρώ.

Η οικονομική καταιγίδα συνεχίζει να μαίνεται στην Ευρωζώνη. Τα δυσκολότερα κεφάλαια του δράματος ξεδιπλώνονται καθώς Ιταλία και Ισπανία δέχονται επιθέσεις που ωθούν τα επιτόκια των ομολόγων τους πάνω από το 6%. Τέτοια επιτόκια είχαν οδηγήσει Ελλάδα, Ιρλανδία και Πορτογαλία στον μηχανισμό διάσωσης. Η Ευρώπη, που έφτιαξε επιτέλους ένα πλαίσιο ασφάλειας για την Ελλάδα, δεν κατάφερε να κάνει το ίδιο για το σύνολο της ευρω-περιφέρειας.

Αλλά, όταν βλέπει κανείς να πλήττονται οικονομίες υψηλής δημοσιονομικής πειθαρχίας, όπως η Ιταλία και η Ισπανία, καταλαβαίνει πόσο σημαντικό είναι το πέρασμα της Ελλάδας, στις 21/7, σε ζώνη σταθερότητας. Καταλαβαίνει επίσης ότι η κρίση

της Ευρωζώνης έχει βαθύτερες αιτίες: στις δομικές ανισορροπίες και ατέλειες της ΟΝΕ, στα κενά εποπτείας και ρύθμισης των χρηματαγορών.

Μόνο η δύναμη της διαπραγμάτευσης και των πολιτικών λύσεων μπορεί να εξηγήσει πώς η Ελλάδα των μεγάλων ελλειμμάτων δανείζεται τώρα με 3,5% επιτόκιο, ενώ Ιταλία και Ισπανία των πρωτογενών πλεονασμάτων με επιτόκια άνω του 6%. Δανείζονται με 6% για να δανείσουν την Ελλάδα με 3,5%. Είναι παραλογισμός! Αλλά, ευτυχώς, είναι παραλογισμός υπέρ μας!

Αυτή η ευνοϊκή έκβαση είναι αποτέλεσμα σώρευσης πολιτικού κεφαλαίου. Προέκυψε γιατί η Ελλάδα, παρά τις αντιξοότητες, επέμεινε στον δρόμο των δεσμεύσεων του Μνημονίου και του Μεσοπρόθεσμου, όπως και οι άλλες οικονομίες της ευρω-περιφέρειας. Γράφαμε τον Μάιο του 2010: «Δεν αποκλείεται μια λύση αναδιάρθρωσης στο τέρμα του πρώτου δρόμου, ενώ είναι εξαιρετικά πιθανή η επιμήκυνση του χρέους. Αλλά τότε θα ήταν μια λύση συναινετική και οργανωμένη σε επίπεδο Ε.Ε. Στη διαπραγμάτευσή της θα προσέλθουμε με απείρως μεγαλύτερη διαπραγματευτική ισχύ από εκείνη μιας χώρας κατεργαριών που μέχρι χθες εξαπατούσε τους εταίρους της» («Οι τρεις

δρόμοι», «Καθημερινή», 16.5.2010).

Και σημειώναμε ένα μήνα πριν: «Το εισιτήριο για τη στενότερη ενοποίηση είναι να μείνουμε στον δρόμο των υποχρεώσεων μας. Μόνο τηρώντας σαν συνεπείς Ευρωπαίοι τους κανόνες, μπορούμε να επιδιώξουμε τα νέα άλματα, χωρίς τα οποία η έξοδος μας από την κρίση είναι σχεδόν αδύνατη. Να διεκδικήσουμε, δηλαδή (α) μια ευρωπαϊκή πολιτική διαχείριση του χρέους, μια σεισάχθεια, και (β) ένα πρόγραμμα αναπτυξιακής τόνωσης, “σχεδίου Μάρσαλ”, προς τη χειμαζόμενη από την ύφεση ευρω-περιφέρεια» («Οι Έλληνες φίλοι του κ. Σταρμπάτι», «Καθημερινή», 10.7.2011).

Να αποτολμήσουμε μία ακόμα πρόβλεψη. Όσο η κρίση απλώνεται σε Ιταλία και Ισπανία, κάποια μορφή ευρωομολόγου πλησιάζει. Η λύση για την Ελλάδα (Ευρω-δανειστής τελευταίας προσφυγής για τα κράτη-μέλη συμμετοχή των τραπεζών στο κόστος) ούτε «εξαιρετική» θα είναι ούτε «μοναδική». Είναι το πρόπλασμα αυριανών διευθετήσεων, στην πορεία στενότερης συνοχής και διάσωσης του ευρώ. Μέχρι τότε πρέπει κι εμείς να έχουμε νοικοκυρέψει το σπίτι μας.

* Ο κ. Γ. Παγουλάτος είναι καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής και Οικονομίας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΘΕΜΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΓΝΩΜΕΣ

ΤΑΣΕΙΣ

Καλυμμένες οι δανειακές ανάγκες της Ελλάδας

Καθησυχαστικός σε δηλώσεις του στην «Κ»
ο υπουργός Οικονομικών Ευ. Βενιζέλος

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Εξασφαλισμένες είναι οι δανειακές ανάγκες της χώρας τους επόμενους μήνες δηλώνει στην «Κ» ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και υπουργός Οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος.

Σε αυτήν την κρίσιμη περίοδο για την Ευρώπη, και παρά τους φόβους ότι η νέα κερδοσκοπική κρίση μπορεί να αναθεωρήσει τα σχέδια της Ελλάδας, ο κ. Βενιζέλος στις αποφάσεις της συνόδου κορυφής της 21ης Ιουλίου, ακόμα και την εκταμίευση της έκτης δόσης, η κυβέρνηση εμφανίζεται καθησυχαστική. Συγκεκριμένα, ο υπουργός Οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος με δήλωσή του στην «Κ» επισημαίνει ότι «οι δανειακές ανάγκες της Ελλάδας και για τη μεταβατική περίοδο είναι καλυμμένες. Εμείς, όμως, πρέπει να κάνουμε τη δουλειά μας και να δείξουμε, ιδίως σε αυτήν την κρίσιμη περίοδο, ότι είμαστε συνεπείς, αποτελεσματικοί και υπεύθυνοι».

Ωστόσο, σημειώνει ότι αυτά που συμβαίνουν διεθνώς τις τελευταίες ημέρες, δηλαδή οι πιέσεις εις βάρος μεγάλων χωρών της Ευρωζώνης, όπως η Ιταλία, η πτώση των χρηματιστηριακών δεικτών, όλα όσα συνθέτουν μια νέα οξεία φάση της κρίσης πια διεθνούς οικονομικής κρίσης αναδεικνύουν την πολύ μεγάλη σημασία που έχουν οι αποφάσεις της 21ης Ιουλίου για τη βιωσιμότητα του ελληνικού δημόσιου χρέους. Ο κ. Βενιζέλος νίξει ακόμα ότι «οι αποφάσεις αυτές είναι ένα νεογνό που βρίσκεται τώρα στη θερμοκοιτίδα και βασική μας ρημνα είναι να του επιτρέψουμε να απτυχθεί, προκειμένου να αποπαιστεί τους καρπούς που θέλουμε». Ιάκτως, σε κάθε περίπτωση, οι α-

ναταράξεις για την ελληνική οικονομία θα είναι απρόβλεπτες όπως απρόβλεπτες είναι και οι εξελίξεις διεθνώς. Η Ευρωζώνη αισθάνεται «να κάνει το καλί κάτω από τα πόδια της» με όλες τις επιλογές να είναι πλέον ακριβότερες, ίσως και πιο επικίνδυνες. Ίσως ακριβώς αυτό προσπάθησε να προλάβει ο επίτροπος Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων Ολι Ρεν, ο οποίος έσπευσε την Παρασκευή να ανακοινώσει ότι το ερχόμενο φθινόπωρο θα δημοσιοποιηθεί έκθεση για τη σκοπιμότητα έκδοσης από τις χώρες ομολόγων που θα στηρίζονται απ' όλη την Ευρωζώνη.

Αφετηρία η Ελλάδα

Όλες αυτές οι εξελίξεις «κρέμονται σε μια κλωστή». Κάτι που επισημαίνει και ο υπουργός Οικονομικών ο οποίος υποστηρίζει ότι: «Η διαπραγμάτευση είναι λεπτή, δύσκολη, πρέπει να διεξάγεται με πολύ επαγγελματικό και προσεκτικό τρόπο, καθώς εμπλέκονται κράτη, διεθνείς θεσμοί και όλος ο διεθνής ιδιωτικός χρηματοπιστωτικός τομέας. Όλοι, όμως, έχουν αντιληφθεί –και τώρα εκ των πραγμάτων το επιβεβαιώνουν– ότι η επίλυση του ελληνικού προβλήματος, που είναι μία μικρή πτυχή του ευρωπαϊκού και του διεθνούς προβλήματος, είναι αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική διαχείριση του συνολικού προβλήματος. Υπό την έννοια αυτή, η Ελλάδα μπορεί να λειτουργήσει ως αφετηρία για την υπέρβαση της ευρωπαϊκής κρίσης δημοσίου χρέους. Αυτό είναι ένα σημαντικό επιχείρημα που με προσεκτικό και λελογισμένο τρόπο μπορούμε να χρησιμοποιούμε».

Αυτό που διερωτώνται, πάντως,

«Οι δανειακές ανάγκες της Ελλάδας και για τη μεταβατική περίοδο είναι καλυμμένες. Εμείς, όμως, πρέπει να κάνουμε τη δουλειά μας και να δείξουμε, ιδίως σε αυτήν την κρίσιμη περίοδο, ότι είμαστε συνεπείς, αποτελεσματικοί και υπεύθυνοι», τόνισε στην «Κ» ο υπουργός Οικονομικών κ. Ευάγγελος Βενιζέλος.

«Όλοι έχουν αντιληφθεί ότι η επίλυση του ελληνικού προβλήματος είναι αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική διαχείριση του συνολικού προβλήματος».

πολλοί είναι πώς η Ιταλία και η Ισπανία θα μπορέσουν να συνεχίσουν στις δόσεις του δανείου των 110 δισ. ευρώ, τη στιγμή που οι ίδιες δανείζονται με επαχθέστερους ό-

ρους. Τι θα γίνει στην περίπτωση που οι δύο ανωτέρω χώρες κάνουν χρήση του δικαιώματός τους και δεν συνεισφέρουν (εφόσον δανειζονται με υψηλότερα επιτόκια) το τμήμα που τους αναλογεί για την έκτη δόση των 8 δισ. ευρώ; Παράγοντας του υπουργείου Οικονομικών αναφέρει ότι αυτό το κενό που θα μπορούσε ενδεχομένως να δημιουργηθεί, καλύπτεται αυτόματα από τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης.

Πάντως οι πιο αισιόδοξοι υποστηρίζουν ότι η κρίση των τελευταίων ημερών θα μπορούσε να επιταχύνει τις αποφάσεις στην Ευρώπη ακόμα και την ολοκλήρωση της ανταλλαγής ο-

μολόγων εντός του Αυγούστου και την ενίσχυση του μηχανισμού από τον οποίο θα δανειζεται η Ελλάδα.

Ίσως η άφιξη της τρόικας, στις 22 Αυγούστου, να γίνει υπό νέους όρους, ενώ δεν αποκλείεται οι αποφάσεις της τελευταίας συνόδου κορυφής να αλλάξουν άρδην εξαιτίας πιθανής έκδοσης ευρωομολόγου που θα βοηθήσει το σύνολο των χωρών της Ευρωζώνης. Σε διαφορετική περίπτωση, οι νέοι ευνοϊκοί όροι σε επίπεδο επιτοκίων και επιμήκυνσης του χρόνου αποπληρωμής, θα ισχύσουν από τη δόση του Δεκεμβρίου, ενώ οι τεχνικές λεπτομέρειες θα ολοκληρωθούν τον Σεπτέμβριο.

Ακίνητα προς άμεση εκμετάλλευση

Την άμεση εκμετάλλευση των ακινήτων φιλέτων του Δημοσίου σχεδιάζει ο υπουργός Οικονομικών, προκειμένου να τηρηθεί το αυστηρό χρονοδιάγραμμα των αποκρατικοποιήσεων. Ο κ. Βενιζέλος έχει τονίσει κατ' επανάληψη ότι η Ελλάδα «εννοεί αυτό για το οποίο δεσμεύεται» και προκειμένου να επιτευχθούν οι μνησίοι στόχοι θα πρέπει, με κάποιον τρόπο, να επισπευσθούν οι εισπραξεις.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η επένδυση θα προέλθει ακριβώς από την άμεση εκμετάλλευση αυτών των ακινήτων, κάτω από ειδικές προϋποθέσεις και ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο αξιοποίησης. Προς τούτο έχουν ήδη δοθεί κατευθύνσεις για αλλαγές ακόμη και σε όρους δόμησης και έκδοσης οικοδομικών αδειών, προκειμένου αφενός να μειωθεί η χρονική διάρκεια της όλης διαδικασίας, αφετέρου να αυξηθεί σημαντικά ο βαθμός εκλυστικότητας των ακινήτων αυτών για τους υποψήφιους επενδυτές. Όπως άλλωστε είπε ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας κ. Ρόσλερ στην πρόσφατη συνάντησή του με τον υπουργό Ανάπτυξης κ. Μ. Χρυσόχοϊδη, «η Γερμανία θα μπορούσε να παίξει συμβουλευτικό ρόλο, με το γερμανικό κέντρο επενδύσεων Germany Trade and Invest να συμβάλει στην εξεύρεση επενδυτών για την Ελλάδα».

Κατά τα άλλα, ο βασικός, όσο και θεωρητικός για πολλούς, στόχος για είσπραξη 50 δισ. ευρώ μέχρι το 2015 παραμένει, όπως ακριβώς παραμένει και η ανάγκη επίδειξης από ελληνικής πλευράς κάποιων απτών δειγμάτων επιτάχυνσης της όλης διαδικασίας, πριν από την απόλυτη συγκεκριμενοποίηση της συμφωνίας για το δεύτερο πακέτο στήριξης της Ελλάδας από την τρόικα. Ενδιάμεσος στόχος είναι η συγκέντρωση έως τα μέσα του 2014 σχεδόν 30 δισ. ευρώ από αποκρατικοποιήσεις. Έχουν ήδη εισπραχθεί 390 εκατ. ευρώ από τον ΟΤΕ και έως το τέλος Σεπτεμβρίου θα προστεθούν άλλα 900 με 950 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό αυτόν μέχρι και τον Σεπτέμβριο θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί έξι αποκρατικοποιήσεις και άλλες 17 μέχρι το τέλος του 2011, ώστε να εισπραχθούν φέτος συνολικά 5 δισ. ευρώ ή 2,2% του ΑΕΠ. Ετσι, το Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου ή η Ειδική Γραμματεία Αποκρατικοποιήσεων θα πρέπει μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου να εισπράξουν 1,3 δισ. ευρώ.

Εφαρμόστε επείγοντως και πλήρως όλα τα μέτρα

Μπορείτε να πετύχετε ριζική μείωση του χρέους, λέει ο γ.γ. του ΟΟΣΑ Ανχελ Γκουρία

Συνέντευξη στην ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΩΚΟΥ

Ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) Ανχελ Γκουρία βρέθηκε στην Αθήνα για την παρουσίαση της έκθεσης του διεθνούς οργανισμού για την Ελλάδα, ενώ το αμερικανικό Κογκρέσο ενέκρινε την αύξηση του ορίου χρέους των ΗΠΑ και ξεκινούσε η «επίθεση» στα ιταλικά και τα ισπανικά spreads. Εν μέσω μιας ιδιαίτερα κρίσιμης συγκυρίας, τόνισε στην «Κ» ότι το δημόσιο χρέος πιέζει όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ. «Είναι σημαντικό τώρα να διατηρήσουμε μια πολύ λεπτή ισορροπία, ώστε να συνεχισθεί η ανάκαμψη, ενώ την ίδια στιγμή θα συνεχίζουμε τη διαδικασία δημοσιονομικής προσαρμογής - και αυτό περιλαμβάνει και την Ελλάδα», τόνισε. Σύμφωνα με τον κ. Γκουρία, υπάρχει ζωή μετά το χρέος: «Είμαι Μεξικάνος, μια χώρα που αντιμετώπισε πολλές κρίσεις χρέους, και μπορώ να διαβεβαιώσω γι' αυτό. Χρειάζεται όμως να παλέψετε εναντίον των συντεχνιακών συμφερόντων για να αντιμετωπίσετε τη δημοσιονομική κρίση. Οχι μόνο για να μειώσετε το χρέος, αλλά και ως προϋπόθεση για την ανάκαμψη. Διότι ο απώτερος στόχος είναι η ανάπτυξη, οι θέσεις εργασίας και το υψηλότερο βιοτικό επίπεδο».

Μήπως όμως το ελληνικό χρέος δεν είναι βιώσιμο ούτε μετά το δεύτερο πακέτο στήριξης που συμφώνησε η Σύνοδος Κορυφής της Ευρωζώνης; «Ακόμη και πριν από το δεύτερο πακέτο στήριξης της Ελλάδας, ο ΟΟΣΑ σχεδίασε έναν οδικό χάρτη, μια στρατηγική, με τον οποίο μπορείτε να μειώσετε το χρέος από το 140% του ΑΕΠ σε λιγότερο από 60% μέχρι το 2035, σε 24 χρόνια. Οχι αύριο, αλλά σε μία γενιά. Η απάντησή μου λοιπόν είναι ότι είναι εφικτό. Το έχουμε σχεδιάσει, και σας δίνουμε τον τρόπο, πότε και πώς. Μπορείτε να πετύχετε. Σχετικά με το πακέτο, τώρα: η συνεισφορά των επίσημων πιστωτών είναι αξιοθαύμαστη, διότι επιμηκύνουν την ωρίμανση και μειώνουν τα επιτόκια. Αυτό δίνει στην Ελλάδα περισσότερο χρόνο. Η συνεισφορά των ιδιωτών είναι ακόμη άγνωστη, ως την παρακολουθήσουμε στενά ώστε να διασφαλίσουμε ότι μπορεί να αποτελέσει μέρος της λύσης. Αλλά είναι νωρίς ακόμη, τα πράγματα σχετικά

Ο ΟΟΣΑ σχεδίασε έναν οδικό χάρτη, με τον οποίο μπορείτε να μειώσετε το χρέος από το 140% του ΑΕΠ σε λιγότερο από 60% μέχρι το 2035, σε 24 χρόνια, σε μία γενιά, λέει ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ανχελ Γκουρία.

Χρειάζεται να παλέψετε

νεχίσετε το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων. Τώρα αυτό επεκτείνεται σε πολλούς τομείς, κάτι που πρέπει να γίνει. Το ερώτημα όμως είναι πόσο καλά θα

Μεταρρυθμίσεις στα πάντα, τώρα

Ερωτηθείς από πού πρέπει να ξεκινήσει η Ελλάδα, ο κ. Γκουρία αναφέρει... τα πάντα: «Η μείωση του ελλείμματος, η αύξηση των εσόδων, η μείωση του κόστους, η κατάργηση επιδοτήσεων, προνομίων και απαλλαγών που δόθηκαν σε προνομιούχες ομάδες... Είναι ενθαρρυντικό ότι κινείστε στη σωστή κατεύθυνση σε μια ευρεία γκάμα θεμάτων, και δεν λέτε πού θα εστιάσουμε, αλλά ότι πρέπει να εστιάσουμε σε όλα! Κάποια αφορούν περισσότερο την αυριανή ημέρα, αλλά αν θέλετε να μιλήσετε για μεθαύριο, όπως στην εκπαίδευση, θα πρέπει να αναλάβετε δράση από σήμερα. Κάποια χρειάζονται μια εβδομάδα, άλλα έναν μήνα, άλλα ένα έτος, άλλα μία γενιά. Ξεκινήστε όμως σήμερα!» Οι μεταρρυθμίσεις όμως συναντούν αντιδράσεις. Ποια είναι η υπόσχεση ώστε να υποστηρίξει η ελληνική κοινωνία τα μέτρα, ακόμη κι αν αυτά σημαίνουν ότι κάποιες ομάδες θα χάσουν τα προνόμιά τους; «Το ζήτημα είναι ποιος κερδίζει και ποιος χάνει με τις μεταρρυθμίσεις. Αν μία ομάδα απολαμβάνει ειδικά προνόμια, όπως περιορισμοί στον ανταγωνισμό, δεν θέλει να αλλάξει το status quo. Αλλά αν όλη η κοινωνία ωφελείται, τότε πρέπει το δικό της συμφέρον να αντιταχθεί σε εκείνο της μικρής ομάδας. Τότε η συλλογική σοφία, όπως αυτή αντιπροσωπεύεται από τους πολίτες, τη Βουλή και την κυβέρνηση, πρέπει να αναλάβει δράση. Η ουσία είναι σημαντική, αλλά το ίδιο και η επικοινωνία. Διότι όσοι έχουν συμφέροντα είναι καλά οργανωμένοι, και παρουσιάζουν την επίθεση στα συμφέροντά τους ως μία επίθεση στο κοινό καλό. Συμβαίνει όμως ακριβώς το αντίθετο, όταν επιτίθεσαι σε μια προνομιούχο ομάδα ωφελείς την κοινωνία. Ξέρω ότι αντιδρούν, αλλά γι' αυτό χρειάζεται πολιτικό κουράγιο».

γραμμα είναι πολύ νέο. Υπάρχει ένα δραματικό παράδειγμα πολιτικής βούλησης: όταν έγινε γνωστό ότι υπάρχει απόκλιση στους

Πυκνώνουν οι επαφές μεταξύ τραπεζών για συγχωνεύσεις

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΝΤΕΛΑ

Η παρουσία της Blackrock στην Ελλάδα τον ερχόμενο μήνα, ίσως, τελικά, αποδειχθεί κομβική, από πολλές απόψεις, για την επόμενη μέρα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Κι αυτό γιατί εκτιμάται ότι θα επιταχύνει τις εξελίξεις προς την κατεύθυνση της συγκέντρωσης του κλάδου. Εννοείται, μέσω συγχωνεύσεων και στρατηγικών συμμαχιών. Ελλείψει εναλλακτικών λύσεων -καθώς η προοπτική του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας εξακολουθεί να είναι αποκρουστική για το εγχώριο τραπεζικό λόμπι- και με την ανάγκη εξεύρεσης κεφαλαίων να καθίσταται σχεδόν αδήριτη, η προοπτική των μετοχικών συνεργασιών κερδίζει ολοένα και περισσότερους πόντους.

Ειδικά κατά τα τελευταία 24ωρα, όπως πληροφορείται η «Κ», καθώς τα ζεύγη των συνομιλητών αρχίζουν να συγκεκριμενοποιούνται εν μέσω του θέρους. Η αίσθηση που υπάρχει είναι ότι τα χρονικά περιθώρια δεν επιτρέπουν πολυτέλειες αναβολών. Και μάλλον είναι απολύτως δικαιολογημένη, ιδιαιτέρως αν επαληθευτεί στην πράξη η πρόβλεψη που γίνεται πως «ό, τι είναι να γίνει θα γίνει μέχρι το τέλος Αυγούστου ή το αργότερο αρχές Σεπτεμβρίου».

Αν το αποτέλεσμα των ελέγχων που θα κάνει η Blackrock τον επόμενο μήνα καταστήσει την αύξηση των προβλέψεων για επισφάλειες επιτακτική, η αναζήτηση κεφαλαίων, για τον σκοπό αυτό, θα αποδειχθεί εξαιρετικά δύσκολη αποστολή. Υπό τις παρούσες συνθήκες, οι δυνατότητες που προσφέρονται δεν είναι άλλωστε και πολλές. Οπότε, η μία απ' αυτές, που προβλέπει στρατηγικές συμμαχίες, θα εξαντληθεί. Τουλάχιστον, σε επίπεδο ανίχνευσης προθέσεων.

Διερευνητικές συζητήσεις

Ήδη, λοιπόν, οι σχετικές -διερευνητικού ακόμα επιπέδου- συζητήσεις έχουν ξεκινήσει. Οι πληροφορίες, για παράδειγμα, επιμένουν ότι μετά την τελευταία αποτυχημένη απόπειρα προσέγγισης της Εθνικής με την Alpha Bank, που έληξε όπως έληξε, τον περασμένο Φεβρουάριο έπειτα από ένα μήνα μυστικών διαβουλεύσεων, το σενάριο το οποίο εξετάσθηκε ήταν αυτό μιας ενδεχόμενης προσέγγισης μεταξύ Alpha Bank και Eurobank Efg (σ.

Αυτό το «αργότερα» λέγεται ότι πλησιάζει. Εννοείται πως κι από τα δύο μέρη, η προοπτική διαψεύδεται. Μόνο που δεν είναι και τόσο ξεκάθαρο, αν αυτό γίνεται: α) επειδή, όντως δεν υφίσταται κανένα ενδιαφέρον, β) επειδή, όπως γίνεται συνήθως σε αυτές τις περιπτώσεις, επιχειρείται να θολώνονται τα νερά ή γ) επειδή υπάρχει πάντα και το ενδεχόμενο να μην είναι γνωστό σε όλους το τι ακριβώς διημιόφη αναφορικά με το ζήτημα είτε στο πρόσφατο παρελθόν είτε τώρα. Οπότε μπορεί να διαψεύδουν την προοπτική από απλή άγνοια.

Βεβαίως, το γεγονός ότι ενδεχομένως να γίνονται κάποιες συζητήσεις, δεν συνεπάγεται αυτομάτως ότι θα καταλήξουν, απαραιτήτως, κατά τρόπο θετικό κιόλας. Αυτό τουλάχιστον έχει διδάξει η έως τώρα εμπειρία. Ως γνωστόν, αρκεί να μεσολαβήσει «κάτι»,

Ο πρόεδρος της Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών, κ. Βασίλης Ράπανος, συναντήθηκε δύο φορές με τον πρωθυπουργό μέσα σε ένα μήνα.

Οι έλεγχοι στις τράπεζες που θα κάνει η Blackrock τον επόμενο μήνα εκτιμάται ότι θα επιταχύνουν τις εξελίξεις προς την κατεύθυνση της συγκέντρωσης του κλάδου

που για τους πολλούς δεν παίζει κάποιον ιδιαίτερο ρόλο, αλλά για λίγους είναι κρίσιμο, για να τινάξει πάντα στον αέρα. Ωστόσο, όπως ε